

synes at have store og vidtrækkende Ønsker — men jeg maa dog svare paa det Spørgsmaal, der blev stillet til mig fra det ærede Medlem for Hjørring Amts 4de Valgfreds (Th. Larsen), om, hvilke Krav jeg da vilde stille for at være villig til for mit Vedkommende at gaa til en Forandring af Loven i den Retning, som her er foreslaaet. Dertil maa jeg selvfølgelig svare, at dersom man kom bort fra den rent negative Selvhjælp, der her er opstillet, og som er reduceret til et saa overordentlig ringe Antal Mar, hvilket nu efter den ærede sidste Talers Ønske yderligere skal forringes — og hvis man virkelig kom dertil, at der ydes Alderdomsunderstøttelse saa vidt muligt — selvfølgelig kun taget rent i Almindelighed — i Forhold til, hvad hver enkelt i sit lange Liv selv kan have bidraget, skal jeg gerne være med til at lempe mig paa alle mulige andre Punkter, f. Eks. hvor en forbigaaende Nød maatte have tvunget den paagældende til at ty til Fattigvæsenet. Det var dette Princip, Hjælp til Selvhjælp, jeg i sin Tid hævdede, og det er ikke senere blevet rokket i ringeste Grad ved den senere Udvikling. Jeg har ikke forandret den Anskuelse, at vi i Birkeligheden samtidig med, at vi have vedtaget en human Lov, tillige have svækket den danske Nations Selvfølelse, Væresfølelse, Sparommelighedstrang og alle de Dyder, som i allerhøjeste Grad ere nødvendige, naar en Nation skal kunne hævde sig. Desværre er der, som den ærede sidste Taler ytrede, næsten intet Haab om at komme til en Revision af Loven. Naar man først har gjort et saadant Spring som det, vi her i Landet have gjort, og man er kommen bort fra det Grundlag, som man over alt i Verden har anset som nødvendigt for den Slags Love — naar man som her i Landet fra en bestemt Aldersgrænse kan forlange at underholdes af det offentlige uden den mindste forringende Birkning i nogen Retning, og ligegyldigt om de vedkommende Personer dog til en vis Grad have bidraget selv eller ikke, saa er det ikke til at komme tilbage igen. Thi Personerne bør dog have en Smule Interesse og Sans for selv at hjælpe til i saadanne Tilfælde og ikke blot have en Ret til efter et vist Aaremaal at blive forsynede frit af det offentlige. Vi have imidlertid gjort dette Spring, og jeg er overbevist om, at det hænger sammen med vor nationale Svaghed og vil yderligere forstærke den. Det alvorlige ved Sagen er altsaa, at det næsten ikke er muligt at faa dette forandret. Naar man først har givet Befolkningen en saadan Ret, hvilken Rigsdagsmand, hvilken Journalist eller

hvem anden kan da lige over for det store Publikum, der ganske i Almindelighed har faaet denne Ret, tale de Ord, som f. Eks. det ærede Medlem for Thisted Amts 3dje Valgfreds (N. Andersen) og jeg have tilladt os at fremkomme med, uden at vedkommende vender det døve Øre til og siger, at det ikke kommer ham ved; han har faaet den Ret, og den lader han sig ikke berøve. Vi kunne altsaa næsten ikke komme bort fra, at vi have givet en almindelig Ret til Alderdomsunderstøttelse her i Landet, ligegyldigt om den enkelte efter almindelig moralske Principper har kunnet og burdet hjælpe til og dog ikke gjort det, eller har i sit lange Liv har bortvokset og sat til, hvad han har tjent, hvilket selv i ringe Forhold ingenlunde er ubetydeligt. Vi kunne ikke bort fra, at vi have givet Befolkningen en Ret, og den lader den sig ganske sikkert ikke berøve. Naar der derfor skal forbedres ved disse Forhold, bliver Opgaven ganske særdeles vanskelig. Jeg er saa uenig som vel mulig med den ærede sidste Taler i, at den Vej, ad hvilken man yderligere skulde forbedre Forslaget var at sætte Grænsen ned til 5 Mar, maaste en anden Gang til $2\frac{1}{2}$ Mar eller — hvorfor ikke? — tilsidst gaa ned til eet Mar. Saa ere vi næsten inde paa samme Opfattelse som Baverne, da de holdt Hundreedaars-Jubilæum med stadig mindre og mindre Aaremaal imellem. Desværre er det næsten umuligt at faa denne Forsoning mellem Principperne bragt til Beje, men skulde der fra ærede Medlemmers Side være Ønske om, at denne Bestemmelse skulde gaa ud mod at faa nogle Bestemmelser ind, som kunde opmuntre til Sparommelighed, og som mindre kunde sønderskære Baandene mellem de enkelte Familienmedlemmer og mellem Husbånd og Ægte end den hidtidige Lov, ja, saa vilde jeg med største Glæde give Afkald paa Bestemmelsen om de 10 Mar; men der maa sandelig gives noget for noget, og det er, som den sidste ærede Taler siger, meget vanskeligt at faa slaaet Bro mellem de modsatte Anskuelser.

N. Andersen: Jeg vil gerne tillade mig at rette en ganske kort Bemærkning til den højtærede Indenrigsminister. Den højtærede Minister maa have misforstaaet mig, eller jeg har ikke udtrykt mig klart nok. Det var netop ikke min Mening at undersøge eller overhovedet at sige det mindste om Ministeriets Ret til at sige nej, naar Kommunerne sige ja, jeg har heller ikke ment, at den højtærede Minister nogenstunde har fastslaaet som Princip, at Betingelsen for at erholde Alderdomsunderstøttelse var Intet at sige, men hvad jeg har sigtet til, er kun dette,